

## บทที่ 5 ตัวชี้วัดเชิงนโยบายในการพัฒนา SMEs อาเซียน สำหรับปี 2561 (ASEAN SME Policy Index 2018)

### สรุปตัวชี้วัดเชิงนโยบายในการพัฒนา SMEs อาเซียน สำหรับปี 2561

เพื่อสนับสนุนการดำเนินนโยบายในการส่งเสริม SMEs ที่มีประสิทธิภาพของอาเซียน คณะกรรมการด้านวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อยอาเซียน (ASEAN Coordinating Committee on MSMEs: ACCMSMEs) จึงได้ร่วมกับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ในการจัดทำตัวชี้วัดเชิงนโยบายในการพัฒนา SMEs อาเซียน สำหรับปี 2561 (ASEAN SME Policy Index 2018) เพื่อวัดระดับความก้าวหน้าและควมมีประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบายการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 มิติ (Dimension) คือ

- ผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Productivity, Technology and Innovation)
- การเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ SMEs (Environmental Policies and SMEs)
- การเข้าถึงแหล่งทุน (Access to Finance)
- การเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล (Access to Market and Internationalization)
- กรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริม SMEs (Institutional Framework for SME Policy)
- กฎหมาย กฎระเบียบ และภาษี (Legislation, Regulation and Tax)
- การศึกษาและทักษะเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Education and Skills)
- วิสาหกิจเพื่อสังคมและการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการ (Social Enterprises and Inclusive SMEs)

ไทยได้รับคะแนนสูงกว่าค่ากลาง (median) ของอาเซียนในทั้ง 8 มิติ (Dimension) แต่หากพิจารณาคะแนนของไทยเทียบกับประเทศที่มีความใกล้เคียงในการพัฒนาด้านนโยบาย (มาเลเซีย) แล้ว ไทยมีคะแนนต่ำกว่ามาเลเซียเป็นส่วนใหญ่ โดยไทยมีความโดดเด่นในด้านการดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล และได้คะแนนไม่สูงนักในมิติวิสาหกิจเพื่อสังคมและการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการ นอกจากนี้ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ได้เสนอให้ไทยจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริม SMEs ในมิติต่างๆ โดยเฉพาะด้วย เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs มีลักษณะและความต้องการที่แตกต่างจากวิสาหกิจขนาดใหญ่ จึงควรมีการดำเนินนโยบายและโครงการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs อย่างชัดเจน

การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกภูมิภาคของโลก โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียน เนื่องจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็น

พื้นฐานสำคัญของระบบเศรษฐกิจ โดยคิดเป็นมากกว่าร้อยละ 88 ของธุรกิจทั้งหมดในอาเซียน ก่อให้เกิดการจ้างงานถึงร้อยละ 51 – 97 พร้อมกันนี้ ยังสร้าง GDP มากกว่าร้อยละ 30 – 53 ในแต่ละประเทศอาเซียน โดยในประเทศอาเซียนส่วนใหญ่ นโยบายในการส่งเสริม SMEs จะเป็นแบบดั้งเดิม ในขณะที่บางประเทศมีการดำเนินนโยบายที่มุ่งเน้นไปในด้านนวัตกรรมและการพัฒนาเทคโนโลยี (บรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม)

เพื่อสนับสนุนการดำเนินนโยบายในการส่งเสริม SMEs ที่มีประสิทธิภาพของอาเซียน คณะกรรมการด้านวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อยอาเซียน (ASEAN Coordinating Committee on MSMEs: ACCMSMEs) จึงได้ร่วมกับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ในการจัดทำตัวชี้วัดเชิงนโยบายในการพัฒนา SMEs อาเซียน สำหรับปี 2561 (ASEAN SME Policy Index 2018) เพื่อวัดระดับความก้าวหน้าและควมมีประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบายการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน

ตัวชี้วัดเชิงนโยบายในการพัฒนา SMEs อาเซียน สำหรับปี 2561 จะแบ่งออกเป็น 8 มิติใหญ่ (Dimension) ซึ่งในแต่ละมิติจะมีการระบุประเด็นย่อย (Sub-dimension) ไว้โดยมีรายละเอียด คือ

มิติ	ประเด็นย่อย (ตัวชี้วัด)
1. ผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Productivity, Technology and Innovation)	1.1 มาตรการในการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity Measures)
	1.2 การให้บริการในการพัฒนาธุรกิจ (Business Development Services)
	1.3 การรวมตัวเพื่อเพิ่มผลิตภาพและการพัฒนาคลัสเตอร์ (Productive Agglomerations and Clusters Enhancement)
	1.4 การส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology and Innovation Promotion)
2. การเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ SMEs (Environmental Policies and SMEs)	2.1 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับ SMEs (Environmental Policies Targeting SMEs)
	2.2 เครื่องมือและสิ่งจูงใจสำหรับผู้ประกอบการ SMEs สีเขียว (Incentives and Instruments for Greening SMEs' Operations)
3. การเข้าถึงแหล่งทุน (Access to Finance)	3.1 กฎระเบียบและกรอบนโยบายในการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน (Legal, Regulatory and Institutional Framework on Access to Finance)
	3.2 ความหลากหลายของแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการ (Diversified Sources of Enterprise Finance)

มติ	ประเด็นย่อย (ตัวชี้วัด)
4. การเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล (Access to Market and Internationalization)	4.1 Export Promotion
	4.2 Integration to Global Value Chains
	4.3 Use of E-Commerce
	4.4 Quality Standards
	4.5 Trade Facilitation
5. กรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริม SMEs (Institutional Framework for SME Policy)	5.1 คำจำกัดความของ SMEs (SME Definition)
	5.2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การออกแบบนโยบายและการประสานงาน (Strategic Planning, Policy Design and Coordination)
	5.3 มาตรการที่มุ่งเน้นเศรษฐกิจนอกระบบ (Measures to Tackle Informal Economy)
6. กฎหมาย กฎระเบียบ และภาษี (Legislation, Regulation and Tax)	6.1 การหารือร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพิจารณากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ SMEs (Public-Private Consultations)
	6.2 การพัฒนากฎหมายและการประเมินผลกระทบของการออกกฎหมายที่มีต่อ SMEs (Legislative Simplification and Regulatory Impact Analysis)
	6.3 การจดทะเบียนบริษัท (Company Registration)
	6.4 การยื่นภาษี (Ease of Filing Tax)
	6.5 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (E-Government)
7. การศึกษาและทักษะเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Education and Skills)	7.1 การศึกษาเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ (Promotion of Entrepreneurial Education)
	7.2 ทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Skills)
8. วิสาหกิจเพื่อสังคมและการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการ (Social Enterprises and Inclusive SMEs)	8.1 วิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprises)
	8.2 การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มต่างๆ ในสังคม (Inclusive SMEs)

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ได้กำหนดการคำนวณคะแนนตัวชี้วัดส่วนใหญ่ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ (1) แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย (Planning and Design) (2) การดำเนินการตามนโยบาย (Implementation) และ (3) การติดตามและประเมินการดำเนินนโยบาย (Monitoring and Evaluation) โดยมีข้อยกเว้นในบางตัวชี้วัดซึ่งอาจมีเกณฑ์การวัดที่ต่างไป

การให้คะแนนในแต่ละตัวชี้วัดจะแบ่งเป็น 6 ระดับ คือ

- ระดับที่ 1 ไม่มีกฎระเบียบและมาตรการที่เกี่ยวข้อง
- ระดับที่ 2 มีร่างกฎระเบียบหรือร่างมาตรการ หรือมีการดำเนินการของภาครัฐที่บ่งชี้ว่าให้ความสำคัญกับประเด็นนั้นๆ
- ระดับที่ 3 มีกรอบนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินการในประเด็นนั้นๆ
- ระดับที่ 4 มีกรอบนโยบายและมีแนวทางการดำเนินนโยบายที่ชัดเจน
- ระดับที่ 5 มีกรอบนโยบายและมีแนวทางการดำเนินนโยบายที่ชัดเจน และมีข้อมูลยืนยันว่า มีการดำเนินนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ
- ระดับที่ 6 มีกรอบนโยบายและมีแนวทางการดำเนินนโยบายที่ชัดเจน มีข้อมูลยืนยันว่า มีการดำเนินนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ และมีแนวทางในการติดตามและประเมินผลที่ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ

### ภาพรวมสถานการณ์การส่งเสริม SMEs ในอาเซียน

*วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (Micro Small and Medium Enterprises: MSMEs) ดำเนินธุรกิจด้านการค้าส่งและค้าปลีกเป็นหลัก โดยส่วนใหญ่อยู่นอกระบบเศรษฐกิจ (informality)*

ในภูมิภาคอาเซียน ภาคอุตสาหกรรมถูกครอบงำโดยวิสาหกิจขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมที่นำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ ในขณะที่ SMEs มีสัดส่วนที่สูงกว่าในภาคบริการ (ยกเว้นธนาคาร การเงิน และการสื่อสารโทรคมนาคม) โดยเฉลี่ยแล้วกว่าร้อยละ 70 ของ SMEs ที่อยู่ในเศรษฐกิจในระบบของประเทศอาเซียนเป็นภาคบริการที่ใช้แรงงานเข้มข้น โดยมีเพียงร้อยละ 10-15 ที่อยู่ในภาคการผลิต ยกเว้นแต่ในประเทศเวียดนามที่มีจำนวน SMEs ที่อยู่ในภาคบริการน้อยกว่าภาคการผลิตและสามารถเป็นส่วนหนึ่งในห่วงโซ่มูลค่าโลกได้อย่างเด่นชัด นอกจากนี้ ผู้ประกอบการรายย่อยจำนวนมากในอาเซียนอยู่นอกระบบ และไม่ลงทะเบียนใดๆ กับภาครัฐ โดยเฉพาะในประเทศที่มีรายได้ต่ำ แม้ว่าจะไม่มีตัวเลขที่แน่นอนเกี่ยวกับผู้ประกอบการนอกระบบในภูมิภาค แต่ข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างงานชี้ให้เห็นว่าการดำเนินวิสาหกิจแบบนอกระบบนั้นเป็นที่แพร่หลายในอาเซียน

*การกำหนดนโยบายในการส่งเสริมผู้ประกอบการมีความซับซ้อนเนื่องจากความไม่ครบถ้วนของข้อมูลและการขาดคำจำกัดความ SME ร่วมของอาเซียน*

ถึงแม้ว่าจะมีการประมาณการจำนวนผู้ประกอบการ SMEs ในอาเซียน แต่ในประเทศส่วนใหญ่ยังไม่มีข้อมูลจำนวนผู้ประกอบการ SMEs ที่ถูกต้องและแม่นยำ ประเทศอาเซียนเพียงครึ่งเดียวเท่านั้นที่ดำเนินการสำรวจจำนวนวิสาหกิจเป็นประจำและมีการคำนวณดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง เช่น สัดส่วนของ GDP ที่มาจาก SME นอกจากนี้ การเปรียบเทียบข้อมูลต่างๆ ในทุกประเทศอาเซียน ยังคงเผชิญกับข้อจำกัดของการไม่มีค่านิยาม MSME ร่วมสำหรับทุกประเทศ และยังใช้เกณฑ์ในการแบ่งแยกขนาดของวิสาหกิจที่แตกต่างกันไป

## *การลำดับความสำคัญของนโยบายและเครื่องมือในการส่งเสริมของ MSME มีความแตกต่างกันอย่างกว้างขวาง*

ประเทศอาเซียนทั้งหมดดำเนินการนโยบายการพัฒนา SME เชิงรุก (Pro-active) คือ มีการกำหนดนโยบายและแผนงานการส่งเสริมในระยะยาวมากกว่า 1 ปี โดย ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2560 ประเทศในอาเซียนเจ็ดในสิบประเทศได้ดำเนินนโยบายในการส่งเสริม SMEs แบบต่อเนื่อง ขณะที่อีกสามประเทศที่เหลือกำลังศึกษาการพัฒนากลยุทธ์ดังกล่าว กลยุทธ์ในการส่งเสริม SMEs ของประเทศอาเซียนส่วนใหญ่จะสะท้อนเป้าหมายของแผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา SMEs อาเซียนปี 2559-2568 (Strategic Action Plan on SME Development: SAP SMED 2016 - 2025) ประเทศอาเซียนส่วนใหญ่มองว่านโยบาย SME เป็นเครื่องมือในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันโดยรวม อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ใช้นโยบาย MSME เป็นเสาหลักในการลดความยากจน ดังนั้นประเทศเหล่านี้จึงให้ความสำคัญในเรื่องการสนับสนุนวิสาหกิจรายย่อยมากกว่าประเทศอาเซียนอื่น ๆ

ในการวัดความมีประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบายในการส่งเสริม SMEs ของอาเซียนในภาพรวมตามตัวชี้วัดเชิงนโยบายในการพัฒนา SMEs อาเซียน สำหรับปี 2561 (ASEAN SME Policy Index 2018) อาเซียนได้รับคะแนนในแต่ละตัวชี้วัด คือ การเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล (4.55) การส่งเสริมการศึกษาและทักษะเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ (4.27) กรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริม SMEs (4.20) (คะแนนทั้งหมดเป็นตัวแทนของค่ากลางของอาเซียน) ภูมิภาคมีคะแนนต่ำที่สุดในมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมและการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มคนต่างๆ ในสังคมเพื่อเป็นเครื่องมือการกระจายรายได้และลดความเหลื่อมล้ำ (2.77) ซึ่งเป็นนโยบายที่ค่อนข้างใหม่สำหรับประเทศในกลุ่มอาเซียน

นอกจากนี้ หากเปรียบเทียบกับการจัดทำตัวชี้วัดเชิงนโยบายในการพัฒนา SMEs อาเซียน สำหรับปี 2557 (ASEAN SME Policy Index 2014) แล้ว ในช่วง 5 ปี ประเทศอาเซียนได้มีการพัฒนาการดำเนินนโยบายอย่างมีนัยยะสำคัญในด้านการให้บริการในการพัฒนาธุรกิจภายใต้มิติที่ 1 การส่งเสริมผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ในด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการส่งเสริมให้เข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าโลก ภายใต้มิติที่ 4 การเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล

### *ระดับของการพัฒนานโยบาย MSME มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาโดยรวม*

สิงคโปร์และมาเลเซียมีความก้าวหน้ามากในการพัฒนานโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs อย่างมีนัยยะสำคัญ (มีคะแนนที่โดดเด่นในการดำเนินนโยบายเจ็ดมิติสำหรับสิงคโปร์ และห้ามิติสำหรับมาเลเซีย) สิ่งนี้บ่งชี้ว่านโยบายและโครงการในการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดีที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ประกอบกับมีทรัพยากรเพียงพอ มีการดำเนินนโยบายและมีการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

ในขณะที่อินโดนีเซีย ไทย และฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลาง มีศักยภาพในการดำเนินนโยบายส่วนใหญ่อยู่ในระดับกลาง สิ่งนี้บ่งชี้ว่านโยบายส่งเสริม SMEs ของประเทศเหล่านี้ได้จัดทำอย่างรอบคอบและมีการนำไปใช้อย่างเหมาะสม หากแต่ยังมีข้อจำกัดในการติดตามและประเมินผล

บรูไนดารุสซาลามและเวียดนามนั้นยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นในการกำหนดนโยบายส่งเสริม SMEs แต่ได้เรียนรู้อย่างรวดเร็ว โดยในประเทศเหล่านี้มีการพัฒนาที่สำคัญในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริม SMEs (Institutional Framework for SME Policy) ในขณะที่กัมพูชา ลาว และเมียนมายังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนานโยบายและโครงการในการส่งเสริม SMEs ซึ่งสะท้อนถึงความท้าทายโดยรวมของศักยภาพของภาครัฐในการดำเนินนโยบายในการส่งเสริม SMEs หากเปรียบเทียบในสามประเทศแล้ว ลาวมีความก้าวหน้าค่อนข้างสูงในการพัฒนากรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริม SMEs (Institutional Framework for SME Policy) นอกจากนี้ กัมพูชาและลาวอยู่ในระหว่างการดำเนินมาตรการเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ในขณะที่เมียนมามีความก้าวหน้าอย่างมากในการปรับปรุงขั้นตอนการจดทะเบียนบริษัท และอยู่ในขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานในการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะด้วย

### **มิตินี้ 1: ผลผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรม**

ถึงแม้ว่าอาเซียนยังเผชิญกับความท้าทายในการดำเนินนโยบายในมิตินี้ แต่อาเซียนได้มีความก้าวหน้าอย่างมากในบางประเด็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนานโยบายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการในการพัฒนาธุรกิจ นอกจากนี้ ผลผลิตภาพในการทำงานของวิสาหกิจในอาเซียนมีแตกต่างกันไปในแต่ละภาคส่วนเมื่อการผลิตมีความซับซ้อนมากขึ้น และการศึกษาแสดงให้เห็นว่าในช่วงไม่นานมานี้อาเซียนได้มีการเติบโตในสาขาที่มีผลิตภาพต่ำในอัตราที่สูง

กลไกการดำเนินงานที่แข็งแกร่งมุ่งเน้นที่การเพิ่มผลิตภาพของ SMEs การให้บริการในการพัฒนาธุรกิจและศักยภาพด้านนวัตกรรมที่แข็งแกร่งมากขึ้นไม่เพียงแต่ช่วยให้ภูมิภาคอาเซียนสามารถเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังส่งเสริมการค้าและการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของภูมิภาค

### **มิตินี้ 2: การเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ SMEs**

นโยบายส่งเสริม SMEs ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นเรื่องใหม่ของการพัฒนานโยบายสำหรับประเทศอาเซียน ส่วนใหญ่และยังไม่มีกำหนดเป้าหมายของนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับ SMEs มากนัก ประเทศอาเซียนส่วนใหญ่ไม่คุ้นเคยกับหลักการของการเติบโตสีเขียว ถึงแม้ว่าประเทศอาเซียนจะมีกลยุทธ์การเติบโตสีเขียวสำหรับ SMEs แต่เกือบทุกประเทศยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานส่งเสริม SMEs และองค์กรที่สนับสนุนการปฏิบัติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสำหรับ SMEs ซึ่งเป็นสิ่งที่พบได้อย่างแพร่หลายในหลายประเทศของโลกเช่นกัน

### **มิตีที่ 3: การเข้าถึงแหล่งทุน**

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา อาเซียนได้ใช้ความพยายามอย่างมากในการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs โดยส่วนใหญ่เป็นการส่งเสริมการเข้าถึงเงินกู้ของธนาคาร กลไกที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ การจัดตั้งสถาบันทางการเงินสำหรับ SMEs โดยเฉพาะ รวมทั้งการร่วมดำเนินโครงการ refinance ของธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับการคัดเลือก นอกจากนี้ อาเซียนยังได้พยายามพัฒนาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย และการนำสถาบันการเงินเพื่อรายย่อยและผู้ให้บริการทางการเงินท้องถิ่นเข้าสู่ระบบ และเพื่อกระตุ้นการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้มากขึ้น อาเซียนยังได้มีการผสมผสานโครงการความช่วยเหลือต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น โครงการ refinance การค้ำประกันสินเชื่อ และการสนับสนุนทางการเงินเพื่อการส่งออก เป็นต้น

### **มิตีที่ 4: การเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล**

อาเซียนในภาพรวมค่อนข้างมีความก้าวหน้าในมิติการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากลนี้ แต่ยังคงมีความหลากหลายในระดับการพัฒนานโยบายในแต่ละประเทศ โดยหลายประเทศยังคงประสบปัญหาในการออกแบบนโยบายเพื่อขับเคลื่อน SMEs ไปสู่การค้าข้ามแดน นอกจากนี้ อาเซียนได้รับคะแนนไม่สูงนักในการอำนวยความสะดวกทางการค้า แสดงให้เห็นว่าภูมิภาคนี้ยังคงต้องดำเนินการปรับปรุงในประเด็นนี้ อย่างไรก็ตาม อาเซียนจำนวนมากอยู่ในระหว่างการดำเนินนโยบายในการส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับ SMEs โดยเฉพาะด้วย

### **มิตีที่ 5: กรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริม SMEs**

การพัฒนากรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริม SMEs ยังมีความแตกต่างกันมากในประเทศอาเซียน หากแต่ประเด็นหนึ่งที่มีความคล้ายคลึงกัน คือ การมีผู้ประกอบการนอกระบบอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้น บางประเทศอาเซียนอยู่ในระหว่างการพยายามแก้ไขปัญหานอกระบบเศรษฐกิจของผู้ประกอบการ อย่างไรก็ตาม ประเทศอาเซียนที่พัฒนาน้อยกว่ายังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการจัดทำนโยบาย

### **มิตีที่ 6: กฎหมาย กฎระเบียบ และภาษี**

ทุกประเทศอาเซียนมีการดำเนินนโยบายในการส่งเสริม SMEs ใน 2 ระดับ คือ นโยบายในภาพรวมที่มีผลต่อผู้ประกอบการในทุกระดับ และนโยบายที่ได้มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสาขาและกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะ บางประเทศอาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ของตนเพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการจัดอันดับการทำธุรกิจของธนาคารโลก (Doing Business) นโยบายภาพรวมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในวงกว้างรวมถึงการสร้างช่องทางที่มีประสิทธิภาพของการหารือระหว่างภาครัฐและเอกชน การปฏิรูปกระบวนการจดทะเบียนและการเริ่มต้นธุรกิจ และการลดความซับซ้อนของขั้นตอนการยื่นภาษี โดยนโยบายเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องอย่างมากสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ ซึ่งประเด็นดังกล่าวก่อให้เกิดภาระสำหรับผู้ประกอบการ SMEs มากกว่าบริษัทขนาดใหญ่

### **มิตินี้ 7: การศึกษาและทักษะเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ**

ประเทศอาเซียนมีความแตกต่างของคะแนนในมิตินี้ค่อนข้างมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงช่องว่างในการพัฒนาในประเทศอาเซียน โดยสิงคโปร์และอินโดนีเซียมีความก้าวหน้าในการพัฒนานโยบายระบบนิเวศของผู้ประกอบการ ในขณะที่ กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนามยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนานโยบายและโครงการที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ยังคงยังไม่ได้รวมเข้ากับระบบการศึกษาของประเทศอาเซียนทั้งหมดอย่างสมบูรณ์

### **มิตินี้ 8: วิสาหกิจเพื่อสังคมและการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการ**

มิติวิสาหกิจเพื่อสังคมและการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการนี้มีความแตกต่างในประเด็นย่อยต่างๆ ในแต่ละประเทศอาเซียน คือ ประเด็นวิสาหกิจเพื่อสังคมมีระดับการพัฒนานโยบายในแต่ละประเทศอาเซียนแตกต่างกันมากที่สุด อาจเป็นเพราะเป็นนโยบายที่ค่อนข้างใหม่ในประเทศอาเซียนส่วนใหญ่ สำหรับในประเด็นย่อยเรื่องการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการ (Inclusive Entrepreneur) ซึ่งเป็นการพิจารณานโยบายในการส่งเสริมกลุ่มเฉพาะต่างๆ ของสังคมให้สามารถพัฒนาเป็นผู้ประกอบการได้ เช่น สตรี เยาวชน และผู้พิการ โดยนโยบายในการสนับสนุนให้สตรีเป็นผู้ประกอบการเป็นประเด็นที่มีระดับการพัฒนานโยบายที่ต่างกันอย่างที่สุดในอาเซียนและเป็นที่น่าสนใจว่าสตรีเป็นกลุ่มที่ประเทศอาเซียนประสบความสำเร็จในการสนับสนุนมากกว่ากลุ่มเยาวชนและผู้พิการ ถึงอย่างไรก็ดี ภาครัฐของอาเซียนยังควรมุ่งเน้นในการกำหนดนโยบายและดำเนินกิจกรรมที่จะสนับสนุนให้กลุ่มคนเหล่านี้มีโอกาสในการเป็นผู้ประกอบการได้มากขึ้น



## ตารางคะแนนตัวชี้วัดเชิงนโยบายในการพัฒนา SMEs อาเซียน สำหรับปี 2561

### มิติที่ 1: ผลผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

	บรูไน	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย	เมียนมาร์	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย	เวียดนาม	น้ำหนัก	ค่า กลาง	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
<b>1: ผลผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรม</b>	<b>3.37</b>	<b>2.62</b>	<b>4.14</b>	<b>2.76</b>	<b>5.06</b>	<b>2.38</b>	<b>4.08</b>	<b>5.84</b>	<b>4.97</b>	<b>3.48</b>	<b>NA</b>	<b>3.78</b>	<b>1.10</b>
<b>1.1</b> มาตรการในการเพิ่มผลผลิตภาพ	<b>3.75</b>	<b>2.46</b>	<b>4.31</b>	<b>2.84</b>	<b>5.38</b>	<b>2.26</b>	<b>4.08</b>	<b>6.00</b>	<b>5.08</b>	<b>3.60</b>	<b>25%</b>	<b>3.91</b>	<b>1.19</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	3.27	3.48	4.52	4.33	5.37	2.65	3.68	6.00	5.16	3.69	35%	4.20	0.94
- การดำเนินการตามนโยบาย	3.75	2.10	4.31	2.28	5.63	2.47	4.68	6.00	5.06	3.38	45%	3.57	1.31
- การติดตามและประเมินการดำเนินการตามนโยบาย	4.58	1.51	3.92	1.51	4.84	1.13	3.41	6.00	4.95	3.94	20%	4.18	1.61
<b>1.2</b> การให้บริการในการพัฒนาธุรกิจ	<b>3.67</b>	<b>1.96</b>	<b>4.21</b>	<b>2.93</b>	<b>5.00</b>	<b>2.32</b>	<b>4.25</b>	<b>6.00</b>	<b>4.89</b>	<b>3.06</b>	<b>25%</b>	<b>3.94</b>	<b>1.22</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	3.58	2.51	3.38	3.02	5.43	2.19	4.27	6.00	5.29	3.77	35%	3.67	1.24
- การดำเนินการตามนโยบาย	4.07	1.95	4.79	2.85	5.09	2.76	5.07	6.00	4.96	3.19	45%	4.03	1.30
- การติดตามและประเมินการดำเนินการตามนโยบาย	2.93	1.00	4.33	2.93	4.05	1.55	2.38	6.00	4.05	1.55	20%	2.93	1.47
<b>1.3</b> การรวมตัวเพื่อเพิ่มผลผลิตภาพและการพัฒนาคลัสเตอร์	<b>3.53</b>	<b>3.75</b>	<b>4.06</b>	<b>3.01</b>	<b>5.10</b>	<b>3.26</b>	<b>4.10</b>	<b>5.36</b>	<b>4.91</b>	<b>3.73</b>	<b>25%</b>	<b>3.91</b>	<b>0.75</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	4.18	4.73	5.17	3.52	5.90	4.64	4.68	5.86	5.89	4.76	35%	4.75	0.75
- การดำเนินการตามนโยบาย	4.00	3.77	3.82	3.22	4.52	2.91	4.01	4.68	4.71	3.70	45%	3.91	0.56
- การติดตามและประเมินการดำเนินการตามนโยบาย	1.33	1.99	2.65	1.66	4.99	1.66	3.31	6.00	3.64	1.99	20%	2.32	1.48
<b>1.4</b> การส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม	<b>2.55</b>	<b>2.33</b>	<b>4.00</b>	<b>2.27</b>	<b>4.77</b>	<b>1.68</b>	<b>3.88</b>	<b>6.00</b>	<b>5.01</b>	<b>3.52</b>	<b>25%</b>	<b>3.70</b>	<b>1.33</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	2.42	3.22	4.34	2.89	4.86	1.83	3.89	6.00	5.56	3.70	35%	3.79	1.28
- การดำเนินการตามนโยบาย	3.05	1.92	4.49	2.20	5.19	1.86	4.13	6.00	5.05	4.07	45%	4.10	1.39
- การติดตามและประเมินการดำเนินการตามนโยบาย	1.66	1.66	2.32	1.33	3.64	1.00	3.31	6.00	3.98	1.99	20%	2.16	1.46

### มิติที่ 2: การเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ SMEs

	บรูไน	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย	เมียนมาร์	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย	เวียดนาม	น้ำหนัก	ค่า กลาง	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
<b>2: การเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ SMEs</b>	<b>2.04</b>	<b>1.88</b>	<b>3.28</b>	<b>1.94</b>	<b>5.08</b>	<b>1.72</b>	<b>3.75</b>	<b>5.30</b>	<b>4.29</b>	<b>3.63</b>	<b>NA</b>	<b>3.45</b>	<b>1.28</b>
<b>2.1</b> นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับ SMEs	<b>2.68</b>	<b>2.07</b>	<b>3.52</b>	<b>2.14</b>	<b>5.37</b>	<b>2.20</b>	<b>4.03</b>	<b>5.45</b>	<b>4.74</b>	<b>3.80</b>	<b>60%</b>	<b>3.66</b>	<b>1.24</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	3.20	2.28	3.75	2.38	6.00	2.65	5.06	5.63	4.68	4.13	35%	3.94	1.28
- การดำเนินการตามนโยบาย	2.65	2.38	3.91	2.10	5.15	2.38	4.03	5.43	5.72	3.49	45%	3.70	1.29
- การติดตามและประเมินการดำเนินการตามนโยบาย	1.83	1.00	2.24	1.83	4.75	1.00	2.24	5.16	2.65	3.90	20%	2.24	1.39
<b>2.2</b> เครื่องมือและสิ่งจูงใจสำหรับผู้ประกอบการ SMEs สีเขียว	<b>1.09</b>	<b>1.60</b>	<b>2.92</b>	<b>1.65</b>	<b>4.66</b>	<b>1.00</b>	<b>3.32</b>	<b>5.09</b>	<b>3.63</b>	<b>3.38</b>	<b>40%</b>	<b>3.12</b>	<b>1.37</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	1.00	1.66	3.64	2.32	4.66	1.00	3.97	4.66	4.30	4.66	35%	3.81	1.46
- การดำเนินการตามนโยบาย	1.21	1.83	2.86	1.41	5.36	1.00	3.48	5.58	3.90	3.08	45%	2.97	1.56
- การติดตามและประเมินการดำเนินการตามนโยบาย	1.00	1.00	1.83	1.00	3.06	1.00	1.83	4.74	1.83	1.83	20%	1.83	1.13

### มิติที่ 3: การเข้าถึงแหล่งทุน

	บรูไน	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย	เมียนมาร์	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย	เวียดนาม	น้ำหนัก	ค่า กลาง	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
<b>3: การเข้าถึงแหล่งทุน</b>	<b>4.38</b>	<b>2.89</b>	<b>4.58</b>	<b>2.36</b>	<b>5.35</b>	<b>1.83</b>	<b>3.93</b>	<b>5.69</b>	<b>4.87</b>	<b>3.81</b>	<b>NA</b>	<b>4.15</b>	<b>1.21</b>
<b>3.1</b> กฎระเบียบและกรอบนโยบายในการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	<b>5.24</b>	<b>3.79</b>	<b>4.59</b>	<b>2.83</b>	<b>5.38</b>	<b>2.00</b>	<b>2.87</b>	<b>5.39</b>	<b>4.42</b>	<b>3.65</b>	<b>50%</b>	<b>4.10</b>	<b>1.13</b>

3.1.1 กรอบกฎหมายด้านการกู้ยืมสินเชื่อเพื่อการพาณิชย์	5.77	3.66	4.40	2.63	5.23	2.23	2.40	5.33	4.03	3.26	70%	3.85	1.21
- การร้องขอสินทรัพย์ค้ำประกัน	5.00	3.00	4.00	1.00	6.00	1.00	3.00	6.00	1.00	1.00	20%	3.00	1.97
- สิทธิของเจ้าหนี้ (Creditor rights) (ตามตัวชี้วัด World Bank Doing Business)	6.00	5.17	3.50	3.50	4.33	1.83	1.42	4.33	3.92	4.33	40%	4.13	1.31
- การลงทะเบียนสินทรัพย์ที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน	5.92	2.49	5.50	2.57	5.75	3.23	3.08	6.00	5.67	3.31	40%	4.41	1.44
3.1.2 หน่วยงานข้อมูลเครดิต (ตามตัวชี้วัด World Bank Doing Business)	5.26	4.52	5.26	3.78	6.00	1.00	3.78	5.26	5.26	5.26	20%	5.26	1.36
- หน่วยงานข้อมูลเครดิต	5.26	4.52	5.26	3.78	6.00	1.00	3.78	5.26	5.26	5.26	100%	5.26	1.36
3.1.3 การดำเนินงานของตลาดหุ้นและช่องทางในการเข้าถึงตลาดของ SMEs	1.55	3.20	4.60	2.38	5.15	2.38	4.33	6.00	5.43	3.22	10%	3.77	1.42
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	1.55	3.20	4.60	2.38	5.15	2.38	4.33	6.00	5.43	3.22	100%	3.77	1.42
<b>3.2 ความหลากหลายของแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการ</b>	<b>3.52</b>	<b>1.98</b>	<b>4.57</b>	<b>1.89</b>	<b>5.31</b>	<b>1.66</b>	<b>4.99</b>	<b>6.00</b>	<b>5.32</b>	<b>3.97</b>	<b>50%</b>	<b>4.27</b>	<b>1.51</b>
3.2.1 เงินกู้ธนาคาร	3.48	1.17	4.59	1.17	5.46	1.17	5.26	6.00	5.50	3.81	70%	4.20	1.85
- โครงการสนับสนุนทางการเงินเพื่อการส่งออก	4.30	1.00	4.30	1.00	6.00	1.00	6.00	6.00	6.00	4.30	70%	4.30	2.08
- การค้ำประกันสินเชื่อ	1.55	1.55	5.27	1.55	4.21	1.55	3.53	6.00	4.32	2.65	30%	3.09	1.60
3.2.2: สินเชื่อเพื่อรายย่อย	N/A	4.54	4.58	4.16	4.88	3.08	4.65	N/A	5.12	4.66	20%	4.62	0.58
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	N/A	4.54	4.58	4.16	4.88	3.08	4.65	N/A	5.12	4.66	100%	4.62	0.58
3.2.3: แหล่งเงินทุนทางเลือก	3.81	2.62	4.39	2.43	5.14	2.28	3.79	6.00	4.52	3.73	10%	3.80	1.14
- การกู้ยืมโดยใช้สินทรัพย์ (Asset-based finance)	5.17	3.39	4.88	3.20	5.16	2.93	5.25	6.00	6.00	4.87	35%	5.02	1.06
- การระดมทุนจากประชาชนหมู่่มาก (Crowdfunding)	1.55	1.83	3.48	2.10	4.88	1.00	2.38	6.00	3.20	2.10	35%	2.24	1.49
- ตราสารหนี้	4.87	2.65	4.88	1.92	5.43	3.02	3.76	6.00	4.32	4.30	30%	4.31	1.22

## มิติที่ 4: การเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล

	บรูไน	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย	เมียนมาร์	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย	เวียดนาม	น้ำหนัก	ค่ากลาง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
<b>4: การเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล</b>	<b>3.41</b>	<b>2.69</b>	<b>5.21</b>	<b>2.45</b>	<b>5.43</b>	<b>2.46</b>	<b>4.95</b>	<b>5.94</b>	<b>5.41</b>	<b>4.15</b>	<b>NA</b>	<b>4.55</b>	<b>1.29</b>
4.1 การส่งเสริมการส่งออก	3.32	2.82	5.49	2.43	5.69	3.04	5.62	6.00	5.70	4.54	50%	5.02	1.34
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	3.37	3.84	5.76	3.12	6.00	4.08	6.00	6.00	6.00	5.76	35%	5.76	1.16
- การดำเนินการตามนโยบาย	3.72	2.84	5.36	2.24	5.74	2.55	5.32	6.00	5.62	4.28	45%	4.80	1.37
- การติดตามและประเมินการดำเนินการนโยบาย	2.32	1.00	5.33	1.66	5.00	2.32	5.66	6.00	5.33	3.00	20%	4.00	1.78
4.2 การสนับสนุนการเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าโลก	2.57	2.49	4.65	2.28	4.93	1.33	3.52	5.77	5.58	4.20	15%	3.86	1.44
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	3.36	3.36	5.04	2.53	5.40	1.94	4.07	6.00	5.76	5.88	35%	4.55	1.41
- การดำเนินการตามนโยบาย	2.65	2.24	4.74	2.66	5.58	1.00	3.48	6.00	6.00	4.33	45%	3.90	1.64
- การติดตามและประเมินการดำเนินการนโยบาย	1.00	1.55	3.77	1.00	2.65	1.00	2.65	4.87	4.32	1.00	20%	2.10	1.43
4.3 การสนับสนุนการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	3.66	2.03	5.57	2.71	5.47	2.07	5.06	6.00	5.61	3.82	10%	4.44	1.46
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	4.74	2.24	5.58	3.90	6.00	3.50	5.58	6.00	6.00	5.16	35%	5.37	1.21
- การดำเนินการตามนโยบาย	3.77	2.33	5.89	2.54	5.32	1.44	4.98	6.00	5.89	3.53	45%	4.37	1.59
- การติดตามและประเมินการดำเนินการนโยบาย	1.55	1.00	4.87	1.00	4.88	1.00	4.32	6.00	4.30	2.10	20%	3.20	1.85
4.4 การสนับสนุนด้านมาตรฐาน	4.03	2.04	5.31	2.18	5.29	1.30	5.36	6.00	4.89	3.41	10%	4.46	1.58
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	3.48	1.83	6.00	1.83	6.00	1.00	6.00	6.00	4.33	1.83	35%	3.90	1.98
- การดำเนินการตามนโยบาย	5.33	2.66	4.98	2.99	5.66	1.66	5.32	6.00	5.33	4.99	45%	5.16	1.41
- การติดตามและประเมินการดำเนินการนโยบาย	2.10	1.00	4.87	1.00	3.20	1.00	4.32	6.00	4.87	2.65	20%	2.93	1.75
4.5 การส่งเสริมทางการค้า	3.99	3.30	4.49	2.69	5.13	2.69	3.78	5.84	4.48	3.48	15%	3.89	0.97
- ตัวชี้วัดการส่งเสริมทางการค้าของ OECD	4.75	3.50	4.33	2.67	4.75	2.25	3.50	6.00	5.17	5.17	25%	4.54	1.13
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	2.65	3.48	4.33	1.00	4.30	1.00	4.30	6.00	3.48	1.00	25%	3.48	1.63
- ความโปร่งใสและสามารถคาดการณ์ได้	4.87	3.77	4.87	4.87	6.00	4.32	4.88	6.00	4.87	4.87	25%	4.87	0.64
- ลดทอนกระบวนการที่ไม่จำเป็น	3.70	2.44	4.43	2.24	5.47	3.18	2.44	5.36	4.43	2.87	25%	3.44	1.15

## มิตีที่ 5: กรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริม SMEs

	บรูไน	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย	เมียนมาร์	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย	เวียดนาม	น้ำหนักร	ค่ากลาง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
<b>5: กรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริม SMEs</b>	<b>4.01</b>	<b>2.55</b>	<b>4.35</b>	<b>2.89</b>	<b>5.86</b>	<b>2.17</b>	<b>4.44</b>	<b>5.85</b>	<b>4.88</b>	<b>4.05</b>	<b>NA</b>	<b>4.20</b>	<b>1.21</b>
<b>5.1</b> ค่าจำกัดความของ SMEs	<b>3.95</b>	<b>3.95</b>	<b>4.51</b>	<b>5.06</b>	<b>6.00</b>	<b>3.77</b>	<b>4.51</b>	<b>5.43</b>	<b>4.87</b>	<b>5.43</b>	<b>10%</b>	<b>4.69</b>	<b>0.70</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	3.95	3.95	4.51	5.06	6.00	3.77	4.51	5.43	4.87	5.43	100%	4.69	0.70
<b>5.2</b> การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การออกแบบนโยบายและการประสานงาน	<b>4.02</b>	<b>2.35</b>	<b>4.77</b>	<b>2.81</b>	<b>5.84</b>	<b>2.35</b>	<b>4.89</b>	<b>5.92</b>	<b>5.56</b>	<b>3.88</b>	<b>60%</b>	<b>4.40</b>	<b>1.31</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	3.43	2.93	5.47	4.04	5.76	2.84	5.10	5.76	5.88	4.66	35%	4.88	1.13
- การดำเนินการตามนโยบาย	5.22	2.03	4.53	2.44	6.00	2.38	4.52	6.00	5.86	3.68	45%	4.52	1.48
- การติดตามและประเมินการดำเนินนโยบาย	2.34	2.04	4.12	1.49	5.62	1.43	5.38	6.00	4.31	2.96	20%	3.54	1.65
<b>5.3</b> มาตรการที่มุ่งเน้นเศรษฐกิจนอกระบบ	<b>N/A</b>	<b>2.49</b>	<b>3.44</b>	<b>2.32</b>	<b>N/A</b>	<b>1.29</b>	<b>3.52</b>	<b>N/A</b>	<b>3.53</b>	<b>3.94</b>	<b>30%</b>	<b>3.44</b>	<b>0.87</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	4.30	2.65	3.48	2.65	6.00	1.83	3.48	6.00	5.15	5.15	35%	3.89	1.40
- การดำเนินการตามนโยบาย	4.30	2.65	3.77	2.65	6.00	1.00	3.75	6.00	2.65	3.75	45%	3.75	1.47
- การติดตามและประเมินการดำเนินนโยบาย	3.06	1.83	2.65	1.00	6.00	1.00	3.06	6.00	2.65	2.24	20%	2.65	1.68

## มิตีที่ 6: กฎหมาย กฎระเบียบ และภาษี

	บรูไน	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย	เมียนมาร์	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย	เวียดนาม	น้ำหนักร	ค่ากลาง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
<b>6: กฎหมาย กฎระเบียบ และภาษี</b>	<b>3.69</b>	<b>2.31</b>	<b>3.49</b>	<b>2.40</b>	<b>4.71</b>	<b>2.23</b>	<b>3.36</b>	<b>5.52</b>	<b>3.74</b>	<b>3.32</b>	<b>NA</b>	<b>3.43</b>	<b>1.00</b>
<b>6.1</b> การหารือร่วมกับรัฐและเอกชนในการพิจารณา กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ SMEs	<b>1.88</b>	<b>2.75</b>	<b>3.66</b>	<b>2.75</b>	<b>5.15</b>	<b>2.86</b>	<b>4.48</b>	<b>5.47</b>	<b>4.58</b>	<b>3.46</b>	<b>25%</b>	<b>3.56</b>	<b>1.12</b>
- ความถี่ในการหารือและความโปร่งใส	2.83	2.98	3.22	2.81	5.11	2.06	4.16	4.97	4.69	3.85	40%	3.54	0.99
- การมีส่วนร่วมของเอกชนในการหารือร่วม	1.09	3.39	4.61	3.29	5.34	4.33	5.16	6.00	4.87	4.03	40%	4.47	1.31
- การติดตามและประเมินการดำเนินนโยบาย	1.55	1.00	2.65	1.55	4.87	1.55	3.75	5.43	3.75	1.55	20%	2.10	1.50
<b>6.2</b> การพัฒนากฎหมายและหารประโยชน์ผลกระทบต่อ การออกกฎหมายที่มีต่อ SMEs	<b>2.94</b>	<b>2.60</b>	<b>3.57</b>	<b>2.68</b>	<b>5.38</b>	<b>1.34</b>	<b>2.77</b>	<b>5.03</b>	<b>2.62</b>	<b>2.95</b>	<b>25%</b>	<b>2.85</b>	<b>1.14</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	2.66	2.93	3.48	2.65	5.72	1.28	2.66	4.58	3.48	2.47	35%	2.80	1.17
- การดำเนินการตามนโยบาย	4.02	2.32	3.70	2.72	5.04	1.55	3.27	5.70	2.30	3.09	45%	3.18	1.22
- การติดตามและประเมินการดำเนินนโยบาย	1.00	2.65	3.48	2.65	5.58	1.00	1.83	4.31	1.83	3.48	20%	2.65	1.39
<b>6.3</b> การจดทะเบียนบริษัท	<b>5.01</b>	<b>1.75</b>	<b>3.33</b>	<b>2.72</b>	<b>3.81</b>	<b>3.05</b>	<b>2.51</b>	<b>5.78</b>	<b>3.91</b>	<b>3.80</b>	<b>25%</b>	<b>3.57</b>	<b>1.13</b>
- ประสิทธิภาพในการจดทะเบียนบริษัท (ตามตัวชี้วัด World Bank Doing Business)	4.44	1.31	2.56	3.19	3.19	2.88	2.25	5.38	4.13	3.19	35%	3.19	1.10
- การดำเนินการตามนโยบาย	6.00	2.18	3.24	2.89	4.08	3.36	2.65	6.00	4.30	4.79	45%	3.72	1.27
- การติดตามและประเมินการดำเนินนโยบาย	3.77	1.55	4.88	1.55	4.30	2.65	2.65	6.00	2.65	2.65	20%	2.65	1.37
<b>6.4</b> การยื่นภาษี	<b>3.78</b>	<b>3.22</b>	<b>2.67</b>	<b>1.56</b>	<b>4.89</b>	<b>2.67</b>	<b>3.78</b>	<b>5.44</b>	<b>3.78</b>	<b>4.33</b>	<b>10%</b>	<b>3.78</b>	<b>1.08</b>
- ประสิทธิภาพในการยื่นภาษี (ตามตัวชี้วัด World Bank Doing Business)	3.78	3.22	2.67	1.56	4.89	2.67	3.78	5.44	3.78	4.33	100%	3.78	1.08
<b>6.5</b> การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการ บริหารงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	<b>5.70</b>	<b>1.41</b>	<b>3.86</b>	<b>1.39</b>	<b>4.26</b>	<b>1.00</b>	<b>3.65</b>	<b>6.00</b>	<b>3.94</b>	<b>2.24</b>	<b>15%</b>	<b>3.76</b>	<b>1.69</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	6.00	1.83	5.15	1.41	4.74	1.00	5.16	6.00	5.15	3.49	35%	4.94	1.82
- การดำเนินการตามนโยบาย	5.33	1.28	2.66	1.55	3.49	1.00	2.93	6.00	3.21	1.83	45%	2.79	1.59
- การติดตามและประเมินการดำเนินนโยบาย	6.00	1.00	4.30	1.00	5.15	1.00	2.65	6.00	3.48	1.00	20%	3.06	2.01

## มิติที่ 7: การศึกษาและทักษะเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ

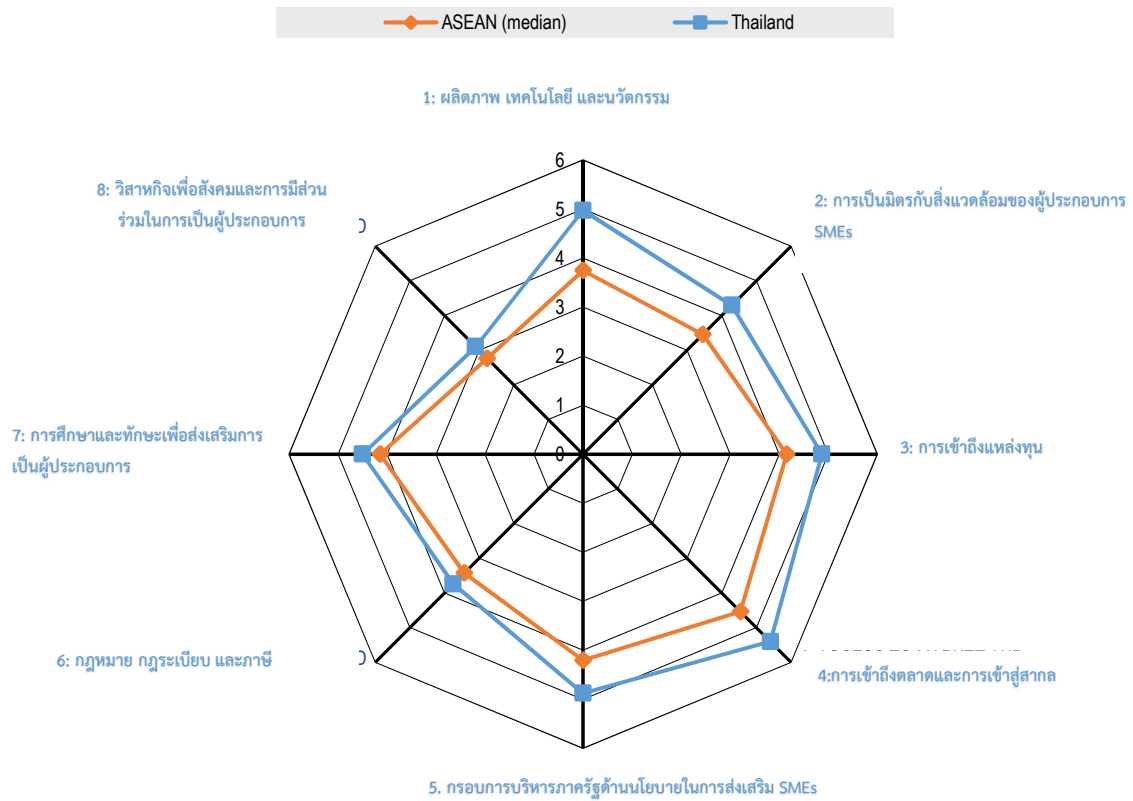
	บรูไน	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย	เมียนมาร์	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย	เวียดนาม	น้ำหนักรวม	ค่ากลาง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
<b>7: การศึกษาและทักษะเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ</b>	<b>4.06</b>	<b>2.54</b>	<b>4.52</b>	<b>2.29</b>	<b>4.58</b>	<b>2.38</b>	<b>4.50</b>	<b>5.36</b>	<b>4.50</b>	<b>2.87</b>	<b>NA</b>	<b>4.27</b>	<b>1.07</b>
<b>7.1 การศึกษาเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ</b>	<b>4.17</b>	<b>3.30</b>	<b>4.41</b>	<b>2.67</b>	<b>4.50</b>	<b>1.80</b>	<b>4.34</b>	<b>5.16</b>	<b>4.08</b>	<b>2.77</b>	<b>40%</b>	<b>4.12</b>	<b>0.98</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	5.39	4.88	5.49	2.43	5.17	1.55	4.66	5.83	5.05	3.31	35%	4.97	1.37
- การดำเนินการตามนโยบาย	3.65	2.10	4.10	3.10	3.32	2.10	4.10	4.99	3.20	2.65	45%	3.26	0.87
- การติดตามและประเมินการดำเนินการตามนโยบาย	3.20	3.20	3.20	2.10	6.00	1.55	4.33	4.33	4.33	2.10	20%	3.20	1.28
<b>7.2 ทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ</b>	<b>3.99</b>	<b>2.03</b>	<b>4.60</b>	<b>2.03</b>	<b>4.63</b>	<b>2.77</b>	<b>4.60</b>	<b>5.50</b>	<b>4.78</b>	<b>2.94</b>	<b>60%</b>	<b>4.30</b>	<b>1.18</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	2.65	1.83	5.15	1.83	3.50	1.83	5.15	6.00	3.48	1.83	35%	3.06	1.53
- การดำเนินการตามนโยบาย	6.00	2.65	4.30	2.65	6.00	4.30	4.30	6.00	6.00	4.30	45%	4.30	1.26
- การติดตามและประเมินการดำเนินการตามนโยบาย	1.83	1.00	4.33	1.00	3.50	1.00	4.30	3.50	4.33	1.83	20%	2.66	1.39

## มิติที่ 8: วิสาหกิจเพื่อสังคมและการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการ

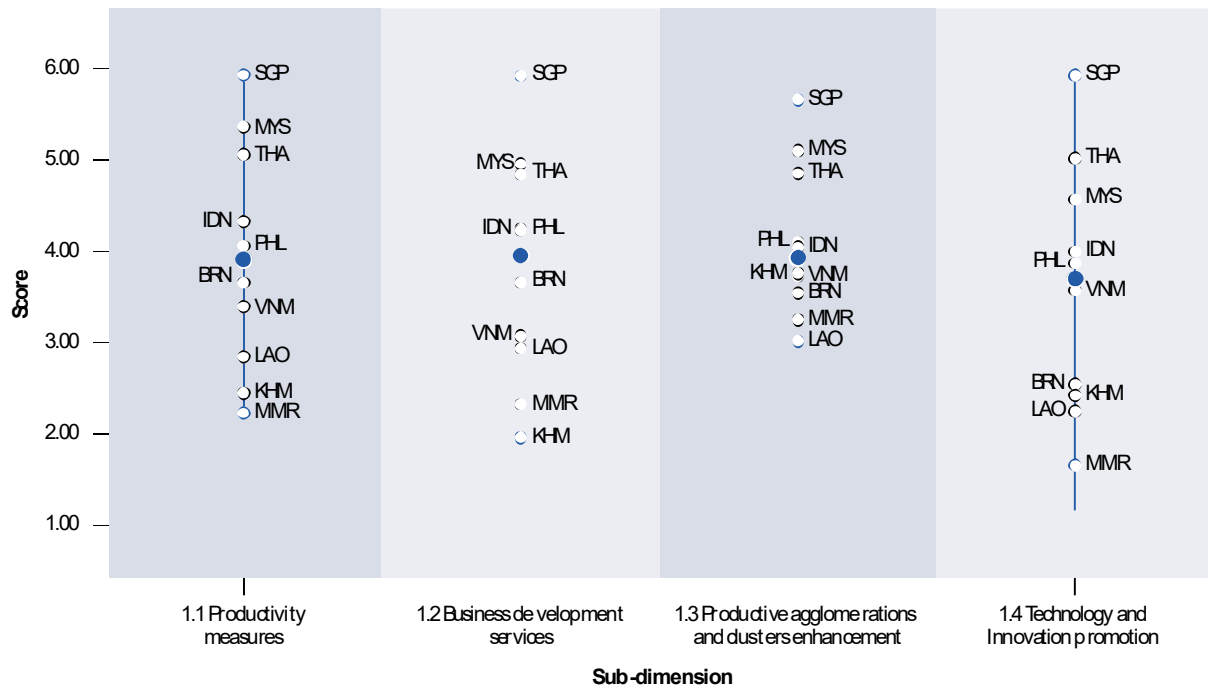
	บรูไน	กัมพูชา	อินโดนีเซีย	ลาว	มาเลเซีย	เมียนมาร์	ฟิลิปปินส์	สิงคโปร์	ไทย	เวียดนาม	น้ำหนักรวม	ค่ากลาง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
<b>8: วิสาหกิจเพื่อสังคมและการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการ</b>	<b>2.33</b>	<b>2.35</b>	<b>3.22</b>	<b>2.05</b>	<b>4.00</b>	<b>1.71</b>	<b>3.65</b>	<b>3.96</b>	<b>3.10</b>	<b>2.43</b>	<b>NA</b>	<b>2.77</b>	<b>0.77</b>
<b>8.1 วิสาหกิจเพื่อสังคม</b>	<b>2.52</b>	<b>1.92</b>	<b>3.43</b>	<b>2.18</b>	<b>4.57</b>	<b>1.80</b>	<b>2.78</b>	<b>5.07</b>	<b>4.17</b>	<b>2.70</b>	<b>25%</b>	<b>2.74</b>	<b>1.09</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	3.03	2.28	4.12	2.47	5.24	1.73	3.02	4.51	5.25	4.33	35%	3.58	1.19
- การดำเนินการตามนโยบาย	2.65	1.90	3.10	2.05	4.61	2.05	3.10	5.85	3.86	1.75	45%	2.88	1.27
- การติดตามและประเมินการดำเนินการตามนโยบาย	1.33	1.33	2.98	1.99	3.31	1.33	1.66	4.32	2.98	1.99	20%	1.99	0.97
<b>8.2 การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มต่างๆ ในสังคม</b>	<b>2.27</b>	<b>2.49</b>	<b>3.15</b>	<b>2.01</b>	<b>3.81</b>	<b>1.69</b>	<b>3.94</b>	<b>3.58</b>	<b>2.74</b>	<b>2.34</b>	<b>75%</b>	<b>2.62</b>	<b>0.74</b>
<b>8.2.1 สตรี</b>	<b>2.05</b>	<b>3.06</b>	<b>3.18</b>	<b>2.47</b>	<b>4.22</b>	<b>1.82</b>	<b>4.90</b>	<b>4.34</b>	<b>2.56</b>	<b>2.55</b>	<b>35%</b>	<b>2.81</b>	<b>0.99</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	2.00	4.42	3.74	2.91	3.82	2.25	6.00	4.25	3.08	3.49	35%	3.62	1.10
- การดำเนินการตามนโยบาย	2.19	2.55	3.34	2.66	5.10	1.86	4.44	4.66	2.61	2.27	45%	2.63	1.10
- การติดตามและประเมินการดำเนินการตามนโยบาย	1.83	1.83	1.83	1.28	2.93	1.00	4.04	3.77	1.55	1.55	20%	1.83	1.00
<b>8.2.2 เยาวชน</b>	<b>2.41</b>	<b>2.87</b>	<b>3.82</b>	<b>2.05</b>	<b>4.17</b>	<b>1.86</b>	<b>3.19</b>	<b>3.47</b>	<b>2.63</b>	<b>2.25</b>	<b>35%</b>	<b>2.75</b>	<b>0.73</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	2.00	3.00	3.00	1.99	3.00	1.66	2.00	1.66	2.33	1.99	35%	2.00	0.51
- การดำเนินการตามนโยบาย	2.99	3.24	4.60	2.44	5.38	2.27	3.24	4.75	2.60	2.77	45%	3.12	1.03
- การติดตามและประเมินการดำเนินการตามนโยบาย	1.83	1.83	3.48	1.28	3.48	1.28	5.17	3.77	3.20	1.55	20%	2.52	1.25
<b>8.2.3 ผู้พิการ</b>	<b>2.35</b>	<b>1.39</b>	<b>2.35</b>	<b>1.42</b>	<b>2.92</b>	<b>1.33</b>	<b>3.68</b>	<b>2.84</b>	<b>3.10</b>	<b>2.20</b>	<b>30%</b>	<b>2.35</b>	<b>0.76</b>
- แนวทางการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	3.22	1.73	2.84	1.73	3.22	1.37	3.22	1.73	3.22	2.48	35%	2.66	0.72
- การดำเนินการตามนโยบาย	1.91	1.17	2.32	1.25	3.04	1.33	3.75	3.41	3.32	2.27	45%	2.30	0.91
- การติดตามและประเมินการดำเนินการตามนโยบาย	1.83	1.28	1.55	1.28	2.10	1.28	4.33	3.48	2.38	1.55	20%	1.69	0.98

## รายละเอียดการวัดความมีประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายในการส่งเสริม SMEs

ของไทยในมิติต่างๆ คือ



### มิติที่ 1 ผลผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Productivity, Technology and Innovations)



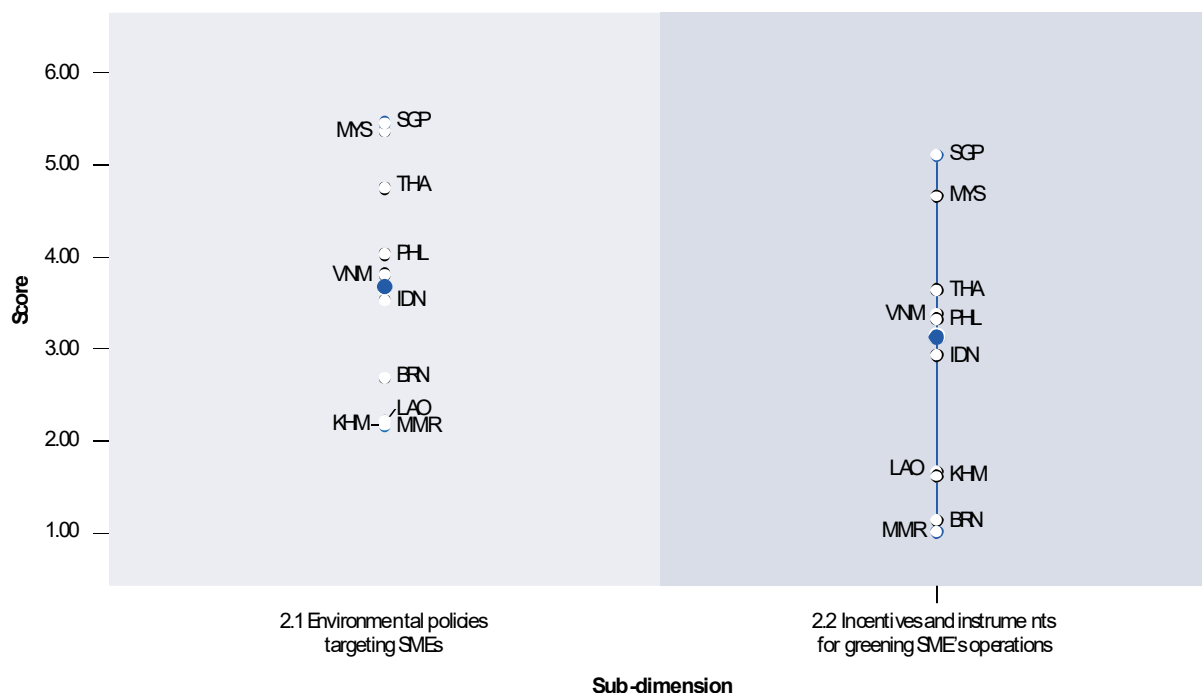
มิติด้านผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรม แบ่งการพิจารณาออกเป็น 4 ส่วน คือ มาตรการในการเพิ่มผลิตภาพ การให้บริการในการพัฒนาธุรกิจ การรวมตัวเพื่อเพิ่มผลิตภาพและการพัฒนาคลัสเตอร์ และการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยภาพรวมผลการศึกษาระบุว่าผู้กำหนดนโยบายของไทยได้ใช้ความพยายามอย่างมากในการส่งเสริมผลิตภาพและนวัตกรรมโดยจะเห็นได้จากคะแนน 4.97 ในมิตินี้ ซึ่งสูงกว่าค่ากลางของอาเซียน นโยบายที่มีประสิทธิภาพ คือ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลิตภาพและการรวมกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม SMEs ไทยยังคงประสบปัญหาต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาผลิตภาพ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในมิตินี้ เช่น การขาดเงินทุน และการไม่สามารถปรับเปลี่ยนให้ทันกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้

โดยรวมแล้ว ประเทศไทยควร

- กำหนดบทบาทที่ชัดเจนระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในขณะที่ในทางทฤษฎี แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลิตภาพมีความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อน หากแต่ในทางปฏิบัติแล้ว มีความซ้ำซ้อนในการดำเนินโครงการและการให้บริการ ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ประสบความยากลำบากในการเข้าถึงการให้บริการ ดังนั้นประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการปรับรูปแบบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานเหล่านี้ อย่างชัดเจน รวมถึงการจัดตั้งคณะกรรมการที่มีความสามารถในการวินิจฉัยชี้ขาดในการแบ่งงานต่างๆ และสามารถแบ่งกลุ่มนโยบายและโครงการส่งเสริมให้มีความชัดเจนและเป็นระบบ
- เสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานในระดับท้องถิ่น ประเทศไทยควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับ SMEs ต่อไปเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันโดยการเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานในระดับท้องถิ่นหรือระดับจังหวัด ซึ่งรวมถึงหน่วยงานให้บริการ รวมถึงการปรับโครงสร้างของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จให้สามารถให้บริการที่หลากหลายมากขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ SMEs ที่แตกต่างกัน
- พัฒนาเครื่องมือที่ช่วยให้ SMEs ได้รับบริการในการพัฒนาธุรกิจแบบเฉพาะราย นอกจากนี้ผู้กำหนดนโยบายควรพิจารณาขยายกลไกการร่วมสนับสนุนทางการเงินจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้มีความเชื่อมโยงกัน เช่นเดียวกับการใช้คู่มือป้องกันนวัตกรรมไปยังส่วนอื่นๆ พร้อมกระจายไปยังการให้บริการด้านอื่นๆ สิ่งนี้จะช่วยให้ SMEs สามารถเข้าถึงบริการที่ต้องการเป็นการเฉพาะรายซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในช่วงการเติบโต
- พัฒนาเครื่องมือที่เชื่อมโยง SMEs กับแหล่งความรู้ต่างๆ ประเทศไทยจะได้ประโยชน์เป็นอย่างมากจากการขยายการเชื่อมโยงโครงการที่มุ่งเน้นเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs โครงการดังกล่าวจะสามารถเพิ่มความเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการของไทยกับ

ต่างประเทศ และยังช่วยอำนวยความสะดวกให้ SMEs ไทยเข้าสู่การรวมกลุ่มนวัตกรรม  
ในประเทศต่างๆ

มิติที่ 2 การเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ SMEs (Environmental Policies and SMEs)



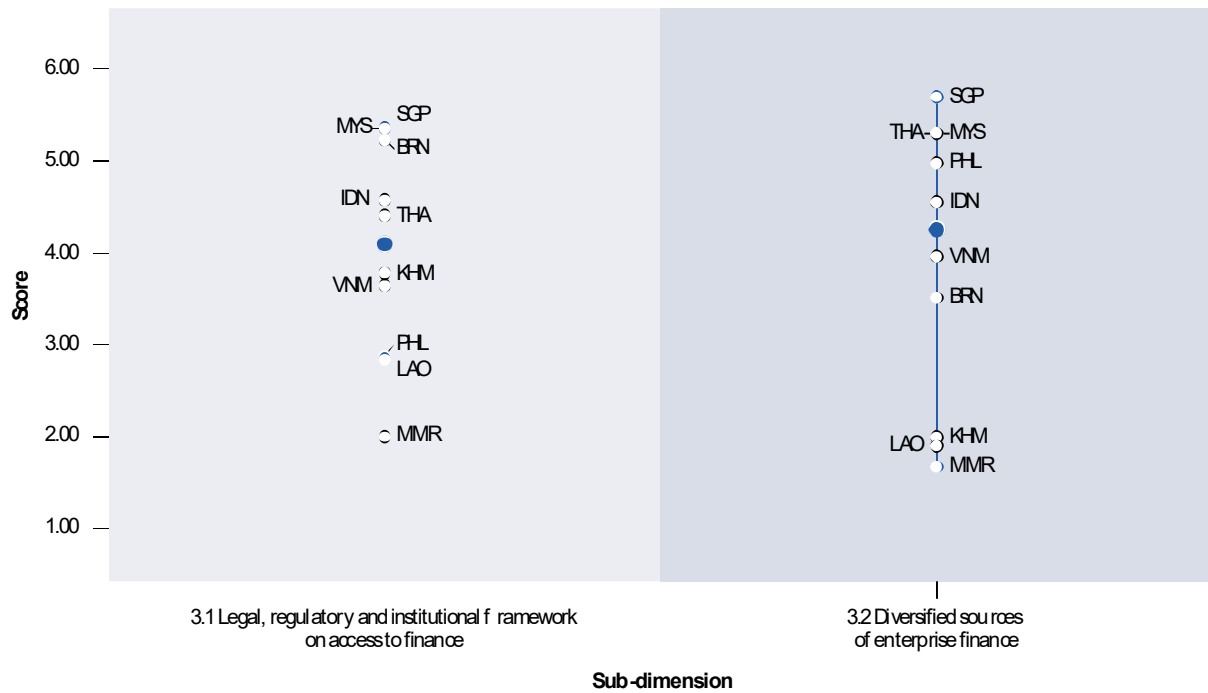
มิติด้านการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ SMEs นี้แบ่งการพิจารณาเป็น 2 ส่วน คือ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับ SMEs และเครื่องมือและสิ่งจูงใจสำหรับผู้ประกอบการ SMEs สี่เขียว โดยในภาพรวมไทยได้รับคะแนนรวมจำนวน 4.29 ซึ่งเป็นคะแนนที่อยู่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียน สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความจริงที่ว่านโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของไทยจำนวนหนึ่งครอบคลุมถึงการดำเนินงานของ SMEs ด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องต่างๆ มักครอบคลุมวิสาหกิจขนาดใหญ่ด้วย ซึ่งไทยจะสามารถดำเนินการในด้านนี้ได้ดีขึ้นหากสามารถระบุข้อกำหนดหรือกฎระเบียบต่างๆ สำหรับ SMEs โดยเฉพาะ ดังนั้น ไทยควร

- จัดให้มีหน่วยงานหลักเพื่อสนับสนุนการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของ SMEs รัฐบาลควรจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะเพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่มุ่งเน้นไปที่ผู้ประกอบการ SMEs โดยหน่วยงานนี้สามารถให้ข้อมูลแก่ SMEs เกี่ยวกับเครื่องมือและโครงการสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขั้นตอนในการรับประโยชน์จากกลไกเหล่านี้ พร้อมกันนี้สามารถส่งเสริมการสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาระบบการกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs ปฏิบัติตามข้อกำหนด สิ่งนี้สามารถทำได้โดยการสร้างกระบวนการและกฎระเบียบใหม่ รวมทั้งสร้าง

การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ SMEs โดยผ่านการรายงานด้วยตนเองเกี่ยวกับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำ

- ประสานงานการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดยการสร้างหน่วยประสานงานหรือผ่านการประชุมปกติของคณะทำงานเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียประจำ

มิติที่ 3 การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน (Facilitating SME access to finance)



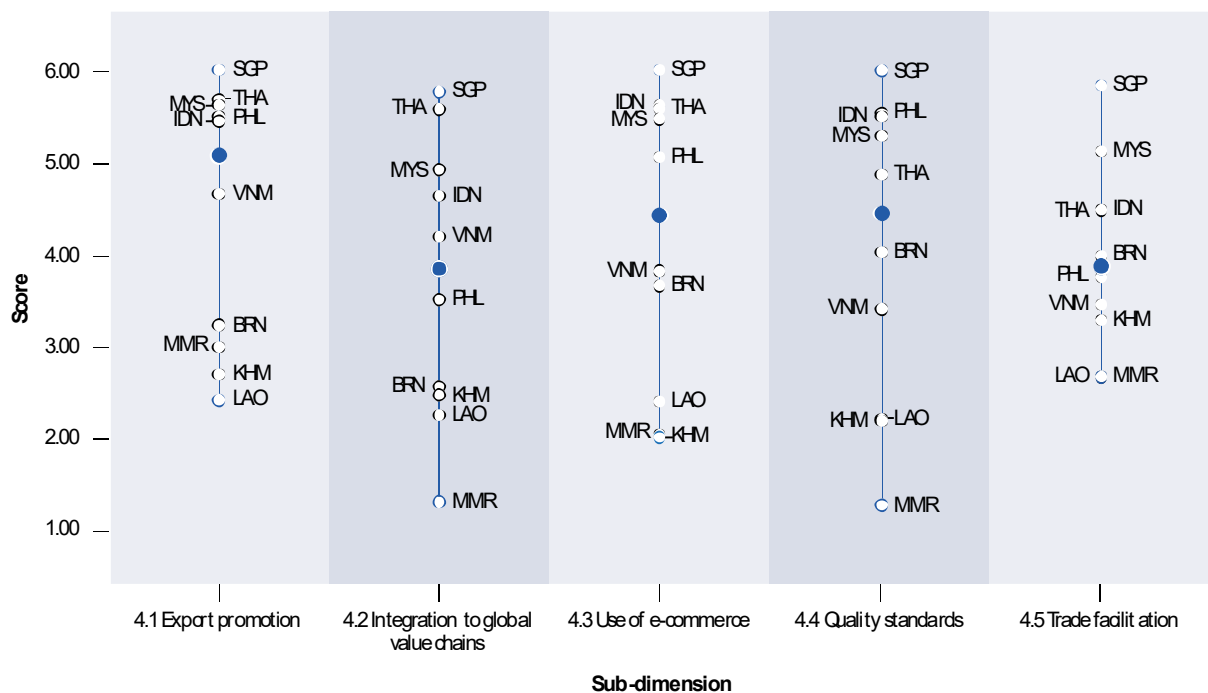
มิติด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนแบ่งการพิจารณาเป็น 2 ส่วน คือ กฎระเบียบและกรอบนโยบายในการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และความหลากหลายของแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการ โดยในภาพรวมแล้วไทยมีการพัฒนาสาขาทางการเงินที่ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดต่างๆ ในระดับโลก หากแต่เมื่อเทียบกับอาเซียนแล้ว ไทยยังคงมีระดับในการพัฒนาในระดับกลาง โดยยังคงต้องพัฒนาในด้านกฎระเบียบและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสิทธิของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ หลักประกันในการกู้ยืมสำหรับ SMEs มีมูลค่าสูง อย่างไรก็ตาม ได้มีการช่วยเหลือโดยการจัดทำระบบการค้ำประกันสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ ปริมาณสินเชื่อ SME คิดเป็นร้อยละ 34 ของสินเชื่อรวมของธนาคารเอกชนหรือคิดเป็น 153 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2560

จากการสำรวจพบว่า การปฏิเสธสินเชื่อของธนาคารต่อ SMEs มีอัตราที่สูงเช่นกัน โดยมีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 44.8 ของการขอสินเชื่อของ SMEs ทั้งหมด สิ่งนี้อาจบ่งบอกถึงช่องว่างทางการเงินที่ยังคงอยู่หรือระดับความน่าเชื่อถือสำหรับผู้ประกอบการรายย่อยและขนาดกลางที่ต่ำ โดยคะแนนมิติที่ 3 ของประเทศไทยที่ 4.87 สะท้อนถึงสิ่งที่ค้นพบเหล่านี้



อย่างไรก็ดี ประเทศไทยมีเครื่องมือทางนโยบายหลายอย่างที่สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการ SMEs และได้พยายามในการเพิ่มการกำกับดูแลกฎระเบียบของสถาบันการเงิน เพื่อเพิ่มประเภทและประโยชน์ของเครื่องมือที่มีสำหรับ SMEs และเพื่อเป็นการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ไทยควรจะพัฒนากรอบการกำกับดูแลสำหรับเครื่องมือทางการเงินทางเลือกอื่นๆ เพิ่มเติม เนื่องจากประเทศไทยยังคงขาดกรอบการกำกับดูแลที่ครอบคลุมสำหรับเครื่องมือทางการเงินทางเลือก และกิจกรรมเหล่านี้ยังคงถูกควบคุมโดยกฎหมายและข้อบังคับที่หลากหลาย อย่างไรก็ตามหน่วยงานกำกับดูแลควรระมัดระวังไม่ให้เกิดการกำหนดเงื่อนไขและข้อจำกัดจนเกินสมควรต่อนักลงทุน ในอนาคตไทยควรสามารถทดลองข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถทดสอบทดลองนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นใหม่ได้ (Regulatory Sandboxes) เพื่อศึกษาว่ากฎต่างๆ สามารถช่วยหรือยับยั้งการเติบโตของภาคธุรกิจได้อย่างไร

#### มิติที่ 4 การส่งเสริมการเข้าถึงตลาดและการเข้าสู่สากล (Enhancing access to market and internationalization)



มิตินี้แบ่งการพิจารณาเป็น 5 ส่วน คือ การส่งเสริมการส่งออก การสนับสนุนการเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าโลก การใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การสนับสนุนด้านมาตรฐาน และการส่งเสริมทางการค้า โดยไทยมีนโยบายในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าถึงตลาดและเข้าสู่สากลที่ดี โดยไทยได้ใช้แนวทางการส่งเสริม SMEs สู่สากล นโยบายด้านการพัฒนาคลัสเตอร์ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ในการผลักดันให้ SMEs พัฒนา เพื่อสามารถเข้าสู่เป้าหมายในการเพิ่ม GDP ของ SMEs ให้เป็นร้อยละ 50 ของ GDP ประเทศในปี 2564 ไทยได้คะแนน 5.41 ในมิตินี้ นอกจากนี้ ประเทศไทยได้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการออกแบบแผนสนับสนุนสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ในการเข้าถึงตลาดต่างประเทศ และในการเข้าถึงห่วงโซ่มูลค่าโลก (GVCs) และใช้

เทคโนโลยีดิจิทัลล่าสุดเพื่อส่งเสริมการเติบโตของธุรกิจ อย่างไรก็ตามเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SME ในการค้าโลก ประเทศไทยควรดำเนินการดังต่อไปนี้

- การปรับปรุงระเบียบศุลกากรและกฎระเบียบการค้าข้ามแดนเพิ่มเติม ซึ่งสามารถทำได้โดยการเชื่อมโยงข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับกระบวนการทางการค้า กับเอกสารที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงการเชื่อมโยงระหว่างเว็บไซต์และบริการของระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของประเทศไทย (NSW) บริการศุลกากรและคลังข้อมูลทางการค้าของไทย (NTR) จะอำนวยความสะดวกในการซื้อขายข้ามแดนและโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะช่วย SMEs ในการปฏิบัติตามขั้นตอนที่จำเป็นได้อย่างสะดวกขึ้น
- พัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือด้านการค้าข้ามแดนสำหรับ SMEs โดยเฉพาะ ในขณะที่ประเทศไทยได้พัฒนาระบบอำนวยความสะดวกทางการค้าที่ก้าวหน้า แต่ไม่มีโครงการหรือระบบเฉพาะที่มุ่งช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการค้าข้ามแดน ส่งผลให้ SMEs ไทยต้องเผชิญกับการแข่งขันโดยตรงจากวิสาหกิจขนาดใหญ่ โดยการพัฒนาความช่วยเหลือเฉพาะ เช่น โครงการผู้ประกอบการระดับมาตรฐานเออีโอ (Authorized Economic Operator (AEO) พิเศษสำหรับผู้ประกอบการ SMEs จะช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยมีความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศได้มากขึ้น

### มิติที่ 5 กรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Institutional Framework)



มติกรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 ส่วน คือ คำจำกัดความของ SMEs การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การออกแบบนโยบายและการประสานงาน และมาตรการที่มุ่งเน้นเศรษฐกิจนอกระบบ

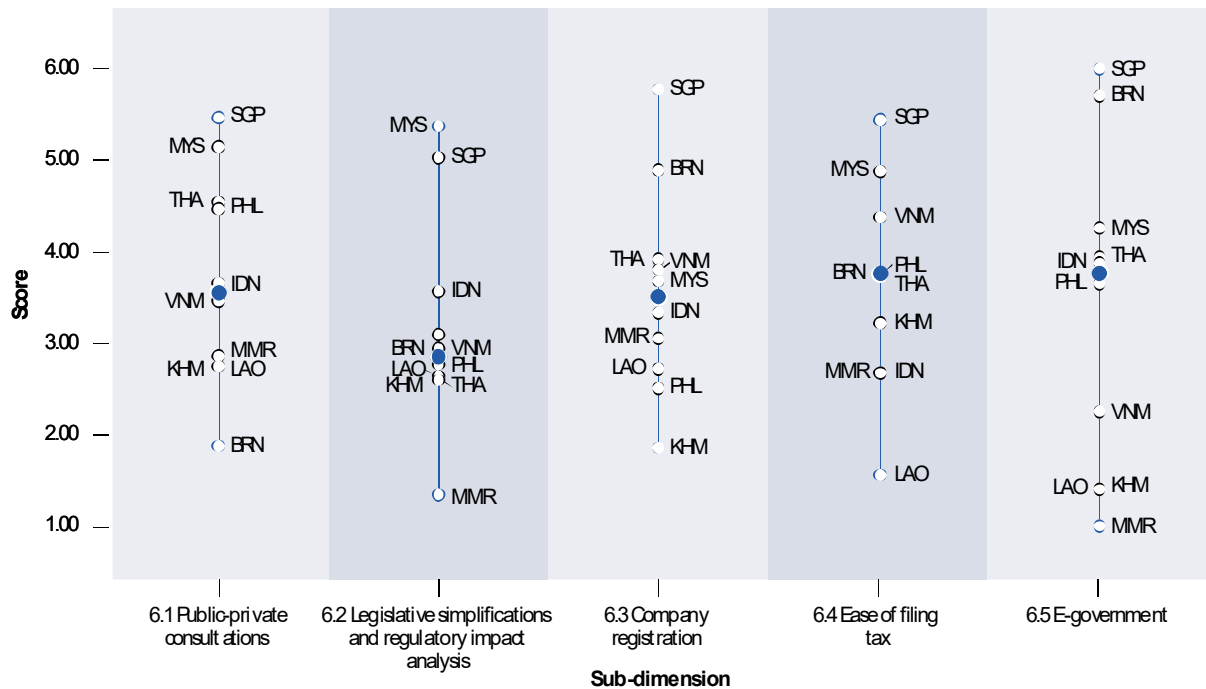
ประเทศไทยมีกรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นในคะแนนระดับ 4.88 โดยประเทศไทยมีกรอบการบริหารภาครัฐด้านนโยบายในการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่แข็งแกร่งสำหรับการวางแผนนโยบายโดยมีทั้งคณะกรรมการประสานงานการดำเนินนโยบายในระดับต่างๆ และมีหน่วยงานส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ที่ดำเนินการแบบกึ่งอิสระ พร้อมทั้ง มีการจัดแผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมเป็นประจำทุก 5 ปี ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเทศไทย มีค่านิยม SME โดยใช้เกณฑ์สินทรัพย์ถาวร (ไม่รวมที่ดิน) และการจ้างงานในการวัดขนาดของวิสาหกิจ

ถึงแม้ว่าภาครัฐจะพยายามกำหนดคำจำกัดความของ SMEs มาอย่างดีและพยายามให้ครอบคลุมผู้ประกอบการเป็นจำนวนมากที่มีความหลากหลาย แต่หากมีอัตราวิสาหกิจนอกระบบในประเทศนั้นๆ สูง จะทำให้วิสาหกิจรายย่อยและขนาดเล็กเป็นจำนวนมากไม่ถูกรวมอยู่ในนโยบายในการพัฒนา SMEs เนื่องจากภาครัฐไม่ทราบจำนวนและคุณลักษณะที่แท้จริงของผู้ประกอบการนอกระบบเหล่านั้น ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งที่อาเซียนส่วนใหญ่เผชิญร่วมกัน ซึ่งรวมถึงไทยด้วย

อย่างไรก็ตามยังคงมีช่องว่างบางอย่างในขอบเขตการดำเนินงานและการประสานงานของนโยบาย ดังนั้นเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบายในภาพรวม ไทยควร

- กำหนดค่านิยมสำหรับวิสาหกิจรายย่อย เนื่องจากในปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2561) ไทยไม่ได้แยกวิสาหกิจรายย่อยออกจากวิสาหกิจขนาดย่อม ทำให้บางธุรกิจอาจไม่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือที่เหมาะสม ซึ่งรัฐบาลสามารถให้คำจำกัดความที่ชัดเจนเพื่อการแก้ไขปัญหานี้ได้ และเพื่อให้แน่ใจว่ามีการดำเนินการที่สอดคล้องกันในโครงการส่งเสริมผู้ประกอบการของหน่วยงานต่างๆ จึงควรมีการระบุเกณฑ์ต่างๆ ให้ชัดเจน เช่น เกณฑ์การจ้างงานนั้นรวมถึงคนงานที่ทำงานไม่เต็มเวลาหรือไม่
- ปรับปรุงการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐบาล โดยการสร้างกลไกประสานงานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมและโครงการในการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

## มิติที่ 6 กฎหมาย กฎระเบียบ และภาษี (Legislation, Regulation and Tax)



มิติด้านกฎหมาย กฎระเบียบและภาษีแบ่งการพิจารณาออกเป็น 5 ส่วน คือ การหารือร่วมกันของภาครัฐและเอกชนในการพิจารณากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการ SMEs การพัฒนากฎหมายและหารประในผลกระทบของการออกกฎหมายที่มีต่อ SMEs การจดทะเบียนบริษัท การยื่นภาษี และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนดในการดำเนินการด้านกฎระเบียบที่ได้นั้นได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาการแก้ไขกฎหมายและมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของประเทศซึ่งได้มีการประกาศใช้ในปี 2560 ภายใต้มาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ผู้ควบคุมจะต้อง: ก) ดำเนินการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้เสีย ข) ประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่างทั่วถึงและเป็นระบบ ค) เปิดเผยผลการปรึกษาหารือและการประเมินผลสู่สาธารณะ และ ง) นำมาพิจารณาในทุกขั้นตอนของกระบวนการทางกฎหมาย อย่างไรก็ตามการปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้มีแนวโน้มที่จะแตกต่างกันไปตามหน่วยงานราชการบางส่วน เนื่องจากความยืดหยุ่นในการใช้งาน ตัวอย่างเช่นหน่วยงานของรัฐในปัจจุบันไม่จำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ผลกระทบของการออกกฎหมาย (RIA) เกี่ยวกับกฎหมายอนุบัญญัติซึ่งถือเป็นข้อบังคับทางธุรกิจส่วนใหญ่

ประเทศไทยแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติที่ดีของการเจรจาระหว่างภาครัฐและเอกชน แต่ปัญหายังคงอยู่เกี่ยวกับการเปิดกว้างและเป็นตัวแทนของการให้คำปรึกษาภาครัฐและเอกชนตลอดจนคุณภาพของ RIA การปรึกษาหารือภาครัฐกับภาคเอกชนส่วนใหญ่อาจไม่ได้มาจากตัวแทนของ SMEs ได้ชัดเจนนัก และการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์อย่างละเอียดนั้นเป็นเรื่องยากสำหรับหน่วยงานเนื่องจากข้อมูลมีจำนวนจำกัด

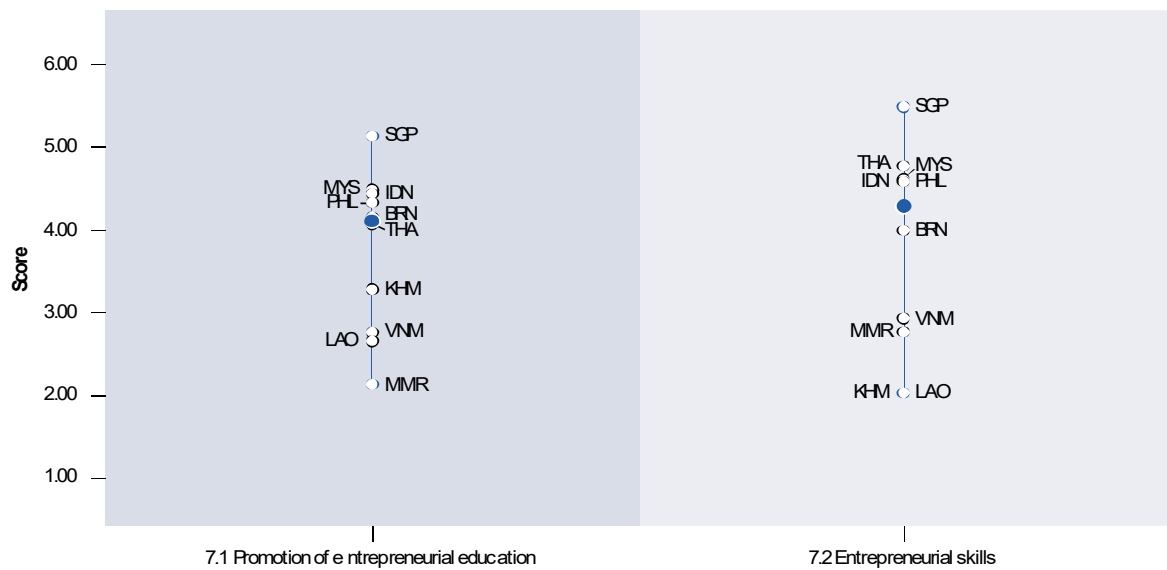
ประเทศไทยให้ความสำคัญอย่างมากในการปรับปรุงความสะดวกในการจดทะเบียนบริษัท ปัจจุบันการจดทะเบียนบริษัทมี 5 ขั้นตอน ใช้เวลา 4.5 วัน และมีค่าใช้จ่ายคิดเป็นร้อยละ 6.2 ของรายได้ต่อหัว และเพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบด้านภาษี บริษัทต่างๆ จะต้องยื่นชำระเงิน 21 ครั้งต่อปี โดยใช้เวลาดังกล่าวทั้งหมดประมาณ 262 ชั่วโมง ซึ่งคิดเป็น 28.7% ของกำไรทั้งหมด โดยจำนวนครั้งการชำระเงินและเวลาที่ใช้ในการดำเนินการของไทยให้เสร็จสมบูรณ์นั้นสูงกว่าตามมาตรฐานของประเทศที่มีรายได้สูงที่ OECD ได้สำรวจไว้ ซึ่งมีการชำระเงิน 10.9 ครั้ง และใช้เวลาเฉลี่ย 160.7 ชั่วโมง

สำหรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการบริหารและบริการของภาครัฐ (E-Governance) นั้น ผู้ประกอบการจะต้องยื่นเอกสารการทำธุรกรรมแต่ละครั้งในแพลตฟอร์มของแต่ละหน่วยงานโดยยังไม่มี การเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานมากนัก และหน่วยงานเหล่านี้ไม่สามารถเห็นข้อมูลของกันและกันได้ นอกจากนี้ การใช้บริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยก็ค่อนข้างจำกัดเช่นกัน ปัจจุบันการบูรณาการเข้ากับโครงสร้างพื้นฐาน E-Governance ของประเทศนั้นเป็นทางเลือกสำหรับหน่วยงานของรัฐ

ในภาพรวมแล้ว ผลการศึกษาได้เสนอว่า ไทยควร

- เสริมสร้างการใช้การประเมินผลกระทบของการออกกฎหมาย (RIA) ถึงแม้ว่าจะมีการวิเคราะห์ผลกระทบด้านกฎระเบียบ พร้อมจัดทำคู่มือและแนวทางการใช้งาน แต่การใช้งานของภาครัฐมีไม่มากนักเพราะข้อมูลที่มีข้อมูลอยู่อย่างจำกัด รัฐบาลสามารถเสริมสร้างประโยชน์ของ RIA โดยการเผยแพร่ผลลัพธ์ทางออนไลน์และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการวิเคราะห์ผลกระทบด้านกฎระเบียบ
- ลดความซับซ้อนของขั้นตอนการยื่นภาษี โดยรัฐบาลควรลดจำนวนครั้งของการชำระภาษีและเวลาที่ต้องใช้ในการดำเนินการให้เสร็จสมบูรณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ปรับปรุงแพลตฟอร์มการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนให้เกิดธรรมาภิบาลในการบริหารและบริการของภาครัฐ (e-governance) แม้ว่าแพลตฟอร์มออนไลน์จะพร้อมใช้งานสำหรับการยื่นภาษีและประกันสังคมและเงินบำนาญ แต่ขั้นตอนเหล่านี้ยังคงมีอุปสรรคเนื่องจากการขาดแพลตฟอร์มร่วม ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลต่างๆ

## มิติที่ 7 การศึกษาและทักษะเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Education and Skills)



มิติการศึกษาและทักษะเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ส่วน คือ การศึกษาเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการและทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ โดยการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการนั้นอยู่ในนโยบายการส่งเสริม SME และการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ไทย ไทยยังพัฒนาหลักสูตรที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังความคิดและจิตวิญญาณของผู้ประกอบการในหมู่เยาวชน คะแนนมิติที่ 7 ของประเทศไทยที่ 4.50 สะท้อนถึงความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าที่จะก้าวไปข้างหน้าในการจัดทำระบบนิเวศของผู้ประกอบการที่ดีขึ้นในอนาคตอันใกล้

ในระบบการศึกษาของประเทศไทยจิตวิญญาณในการเป็นผู้ประกอบการได้รับการสอนในระดับประถมศึกษาแม้ว่าจะไม่มีหลักสูตรที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ หลักสูตรหลักของการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กล่าวถึงคุณค่าของการพิจารณาโอกาสทางอาชีพในอนาคตและการมีทักษะและทัศนคติที่จำเป็น และการเรียนรู้ด้านการเป็นผู้ประกอบการ (EL) ในประเทศไทยนั้นถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนในระดับมัธยมศึกษาของการศึกษา (สามัญและอาชีวศึกษา)

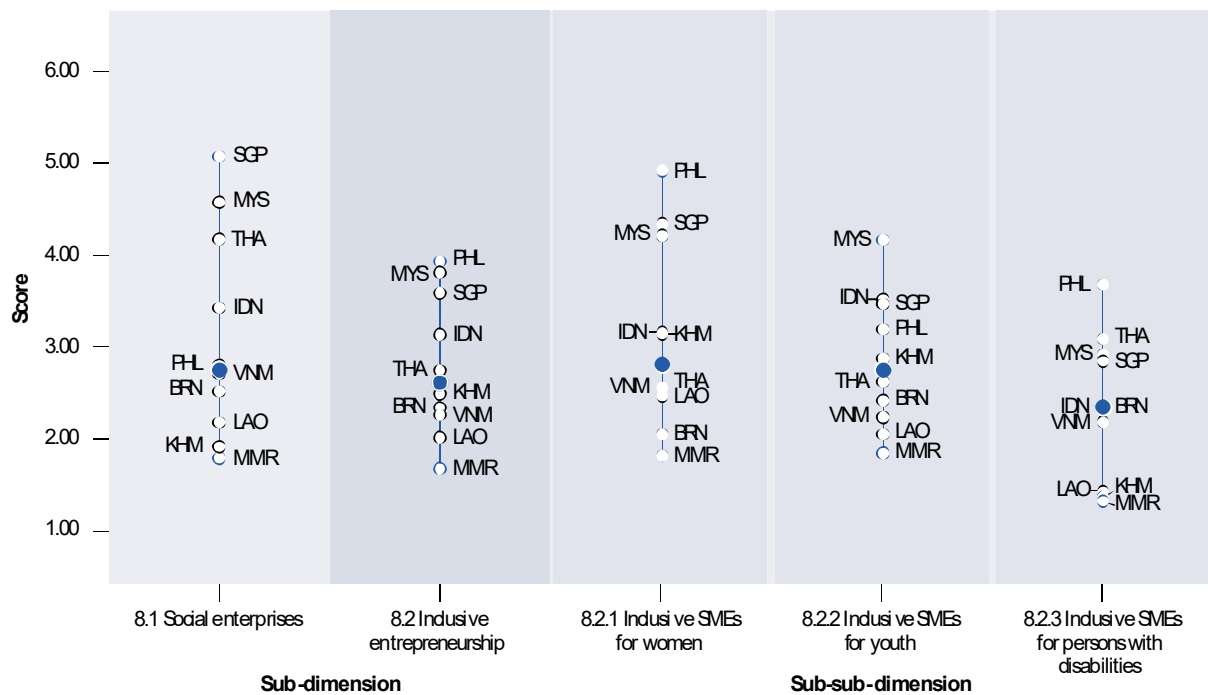
เพื่อสร้างผู้ประกอบการที่มีนวัตกรรมให้มากขึ้นและเพื่อเพิ่มจำนวนของผู้ประกอบการดังกล่าว จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประเทศไทยในการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้ประกอบการในระบบการศึกษาและสนับสนุนโครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการ ซึ่งอาจดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

- พัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการระดับชาติที่ครอบคลุมการศึกษาทุกระดับ ประเทศไทยกำลังพยายามนำการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการมาสู่ระบบการศึกษาของประเทศ รัฐบาลได้กำหนดแนวทางที่ถูกต้องโดยการร่วมมือกับสถาบันระดับโลกเพื่อ

ออกแบบหลักสูตรผู้ประกอบการที่ดีขึ้น การเร่งกระบวนการนี้จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถจัดหาและบ่มเพาะผู้ประกอบการที่พึงประสงค์ได้มากขึ้นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการทักษะในการเป็นผู้ประกอบการในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

- ปรับแนวความคิดริเริ่มด้านทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ประเทศไทยสามารถรับประโยชน์เพิ่มมากขึ้นจากการดำเนินโครงการต่างๆ หากสามารถเชื่อมโยงโครงการเหล่านั้นเข้าหากัน การบูรณาการโครงการต่างๆ จะทำให้มีระบบนิเวศเพื่อการบ่มเพาะที่กว้างขวางขึ้นและช่วยให้ผู้ประกอบการมีโอกาสที่มากขึ้นในการได้รับทักษะการเป็นผู้ประกอบการ
- พัฒนาโครงการสำหรับผู้ประกอบการกลุ่มเฉพาะ เช่น ผู้ออกจากโรงเรียน และผู้ว่างงาน การดำเนินการนี้จะเพิ่มผู้ประกอบการไทยโดยการปรับปรุงทักษะผู้ประกอบการของกลุ่มเหล่านี้และจะช่วยให้พวกเขาสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างมูลค่าให้กับเศรษฐกิจโดยรวม

### มิติที่ 8 วิสาหกิจเพื่อสังคมและการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการ (Social Enterprises and Inclusive SMEs)



มิตินี้แบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ วิสาหกิจเพื่อสังคม และการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มต่างๆ ในสังคม ซึ่งในการศึกษาได้แบ่งย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้หญิง เยาวชนและผู้พิการ ประเทศไทยได้ดำเนินการการพัฒนากระบวนการของวิสาหกิจเพื่อสังคมที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ผ่านแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมแห่งชาติ ปี 2554-2559 ทำให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมาก นอกจากนี้ ไทยยังมีสัดส่วนที่เท่าเทียมกันของ

ผู้ประกอบการหญิงและชายในทุกกิจกรรมทางธุรกิจ ดังนั้นที่ผ่านมานโยบายในการส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการสตรีจึงไม่จำเป็นมากนัก นโยบายที่กำหนดเป้าหมายเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการเยาวชนยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนา แต่อย่างไรก็ดี ไทยเป็นผู้นำในภูมิภาคในด้านนโยบายเพื่อส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการในหมู่คนพิการ

เพื่อเป็นการพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคม และการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มต่างๆ ในสังคมให้ก้าวหน้ามากขึ้น ไทยควร

- จัดทำกรอบการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจเพื่อสังคมให้ชัดเจน ในบางช่วงของการโอนย้ายงานระหว่างหน่วยงานใดเกิดภาพที่คลุมเครือในพื้นที่ของการส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม เนื่องจากขาดโครงสร้างการกำกับดูแล กลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ หรืองบประมาณที่กำหนดอย่างชัดเจนจึงทำให้มีการดำเนินกิจกรรมการสนับสนุนไม่มากนัก
- เพิ่มการส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการสำหรับสตรีและเยาวชน การมุ่งเน้นนโยบายเฉพาะเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการในกลุ่มเป้าหมายจะช่วยเพิ่มความสามารถของประเทศไทยในการจัดการกับปัญหาของการยอมรับการเป็นสมาชิกในสังคมของบุคคลเหล่านี้ พร้อมการจัดสรรงบประมาณที่จำเป็นและการสร้างเครื่องมือที่มีความเฉพาะเจาะจงในการส่งเสริมผู้ประกอบการเหล่านี้
- ช่วยให้กลุ่มเป้าหมายรวบรวมเขาวรรณปัญหาทางธุรกิจ รัฐบาลสามารถส่งเสริมการเสริมสร้างขีดความสามารถโดยการใช้เครื่องมือที่ช่วยให้กลุ่มเป้าหมายสามารถพัฒนาทักษะทางธุรกิจ เครื่องมือเหล่านี้สามารถพัฒนาร่วมกับความคิดริเริ่มของเอกชนที่มีอยู่หรือผ่านโครงการคุ้มครองสนับสนุนในด้านต่างๆ
- พัฒนาเครื่องมือทางการเงินเฉพาะสำหรับกลุ่มเป้าหมาย การเข้าถึงแหล่งเงินและโดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินลงทุนในการเริ่มต้นธุรกิจเป็นปัญหาเฉพาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายและวิสาหกิจเพื่อสังคม ในขณะที่ภาคเอกชนให้การสนับสนุนกลุ่มเป้าหมายด้วยเครื่องมือทางการเงินเพื่อการเติบโต แต่มีแหล่งทุนเพียงเล็กน้อยเพื่อช่วยผู้ประกอบการในกลุ่มนี้ รัฐบาลสามารถจุดประกายความคิดริเริ่มในการเป็นผู้ประกอบการให้กลุ่มเป้าหมายโดยการให้ความช่วยเหลือทางการเงินในระยะแรก

\*\*\*\*\*